



Fundacja „Można Lepiej!”
KRS: 0001129114, REGON: 529776277
NIP: 6772516379
ul. Szyszko-Bohusza 21
30-251 Kraków
kontakt@moznalepiej.pl

Kraków, 16 lipca 2025 r.

Minister Infrastruktury
Dariusz Klimczak
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Niniejsze pismo składamy w trybie ustawy o petycjach i oświadczamy, że wrażamy zgodę na upublicznienie naszych danych.

Żeby ograniczyć chaos przestrzenny państwo powinno ułatwić uruchamianie uniwersalnych automatów paczkowych, które mogłyby obsługiwać wiele firm zamiast tylko jednej. Szacuje się, że w Polsce jest już około 53,7 tysięcy urządzeń.¹ Swoje skrzynki na przesyłki stawia sześć firm kurierskich, a kolejni dostawcy szykują się do wejścia na szybko rozwijający się rynek. W efekcie na wielu nowych osiedlach więcej jest już automatów paczkowych niż drzew. Przez olbrzymią konkurencję urządzenia często nie są w pełni wykorzystane, zajmując przy tym cenne miejsce. Uniwersalne skrzynki byłyby ciekawą opcją dla spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych czy samorządów. Apelujemy o wprowadzenie zmian prawnych, które miałyby się przyczynić do pozytywnych praktyk na rynku przesyłek.

Automaty paczkowe mają dużo zalet. Korzystanie z urządzeń jest bardzo wygodne dla wielu osób i sprawia, że kurierzy pokonują mniejsze dystanse, na czym zyskuje środowisko. Nie bez powodu nowa forma dostaw staje się coraz popularniejsza. Przestrzeń jest jednak jednym z najcenniejszych zasobów, którym trzeba racjonalnie gospodarować. Warto próbować chociaż trochę ucywilizować zasady działania branży przesyłek, co może być korzystne zarówno dla klientów jak i firm kurierskich. Tym bardziej, że postawienie automatu paczkowego nie wymaga pozwolenia na budowę i co do zasady nie trzeba nigdzie zgłaszać takiego zamiaru. Dlatego urządzenia można zamontować praktycznie w

¹ Ze względu na to, że nie potrzeba pozwoleń na budowę automatów paczkowych nie istnieją oficjalne statystyki mówiące o ich liczbie. Podając informacje, że w Polsce działa 53,7 tysięcy urządzeń bazowaliśmy na analizie przygotowanej przez serwis „Cashless.pl”, która jest dostępna tutaj: <https://www.cashless.pl/16806-automaty-paczkowe-liczba-1-kwartal-2025> [Dostęp 15.07.2025 R]

każdym miejscu z wyjątkiem obszarów wpisanych do rejestru zabytków. Sytuacja stanowi szczególnie problem na nowych osiedlach w dużych miastach, gdzie wolnej przestrzeni jest zazwyczaj jak na lekarstwo. Czasem z automatów tworzą się wręcz labirynty, a stawiające urządzenia wykazują się olbrzymią kreatywnością, żeby wcisnąć metalową skrzynkę w ciasny zakątek. Duża kumulacja wielu pstrokatych urządzeń na małym obszarze sprawia, że sporo osób może się poczuć młodziej przypominając sobie klimat bazaru z lat 90-tych. Przynajmniej łatwo można wskazać komuś drogę wyliczając ile urządzeń trzeba minąć, żeby dojść do celu.

Bez działań na poziomie państwa ciężko będzie o pozytywne zmiany. Żeby możliwe było uruchamianie uniwersalnych automatów potrzebny jest system informatyczny umożliwiający komunikację pomiędzy wieloma firmami kurierskimi, a urządzeniami należącymi do innych właścicieli. Narzędzie mogłoby również służyć łatwym rozliczeniom właścicieli urządzeń i dostawców, co jest kluczowe, bo postawienie konstrukcji i jej późniejsze utrzymanie generuje spore koszty. Siłą rzeczy ciężko oczekiwać, żeby każda spółdzielnia czy instytucja samorządowa kontaktowała się i odrębnie ustalała stawki z wieloma firmami kurierskimi. Bez wprowadzenia odpowiednich narzędzi są małe szanse, żeby uniwersalne urządzenia były montowane na większą skalę. Można również pomyśleć o tym, żeby automaty potraktować jako formę ogólnodostępnej infrastruktury jak to się dzieje na przykład z sieciami energetycznymi czy telefonicznymi, na których mogą również operować inne podmioty niż właściciele. Warto rozważyć wprowadzenie jakiejś formy obowiązku udostępniania automatów innym operatorom, ale zapewne to będzie dosyć karkołomne. Dlatego pewnie prościej byłoby zacząć od rozwiązań ułatwiających uruchamianie uniwersalnych urządzeń.

Jest duże ryzyko, że rynek automatów paczkowych się w pewnym momencie przegrzeje. Zbyt duża konkurencja w połączeniu ze sporymi kosztami działania może zahamować rozwój branży, a poszczególni dostawcy będą się wzajemnie kanibalizować na czym finalnie stracą klienci. Podobny proces można było obserwować w przypadku „carsharingu”. Najpierw w poszczególnych miastach pojawiały się pojazdy pojedynczych firm, których sukces zachęcał wiele innych podmiotów do uruchomienia usługi. Przy dużych kosztach działania i zbyt małym popycie po spektakularnym wzroście rynek bardzo szybko się skurczył, co praktycznie zniwelowało konkurencję. Podobnie może być z dostawami paczek do automatów, których utrzymanie wiąże się ze sporymi nakładami.

Zgłaszamy następujące postulaty:

1. Podjęcie działań zmierzających do uruchomienia zarządzanego przez państwo lub Poczte Polską systemu informatycznego mającego pośredniczyć pomiędzy firmami kurierskimi, a uniwersalnymi automatami paczkowymi. Narzędzie mogłoby również służyć do rozliczeń pomiędzy podmiotami.
2. Rozważenie możliwości uregulowania zasad stawiania urządzeń. Być może należy dać samorządom jakieś narzędzia do decydowania na poziomie prawa miejscowego, gdzie można sytuować skrzynki na paczki. Wątpliwości może budzić czy przepisy zawarte w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowią wystarczającą podstawę do określenia norm dotyczących obiektów, na które nie potrzeba pozwolenia na budowę i zgłoszenia stosowanie do art. 29 ust. 2 pkt 28 ustawy Prawo budowlane. Żle by się stało jednak, gdyby wprowadzane ograniczenia utrwały dominację firm już działających na rynku. Dlatego ewentualne zmiany powinny objąć również już zamontowane urządzenia, przy zachowaniu jakiś okresów przejściowych na dostosowanie się do nowych regulacji.



3. Zmiany ustawowe dające Poczcie Polskiej i gminom możliwość uruchamiania uniwersalnych automatów paczkowych , co może być korzystnym rozwiązaniem dla wielu miejscowości.
4. Rozważenie możliwości traktowania automatów jak formę ogólnodostępnej infrastruktury, z której ma prawo korzystać więcej firm tak jak to się dzieje w przypadku sieci energetycznych czy telefonicznych.

Z poważaniem

Krzysztof Kwarciak
prezes Zarządu Fundacji „Można Lepiej!”

Otrzymują:

1. Sejm RP
2. Senat RP
3. Minister Infrastruktury

